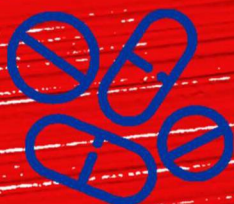

DESIGNER DROGOK

A JOGI PARADIGMAVÁLTÁS
SZÜKSÉGESSÉGE ÉS LEHETŐSÉGEI

SZERKESZTETTE: KARSAI KRISZTINA

Designer drogok – A jogi paradigmaváltás szükségessége és lehetőségei

---

SZERKESZTETTE: KARSAI KRISZTINA

ISBN: 978-963-306-736-9

© Szeged, 2020

Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Bűnügyi Tudományok Intézete

MŰSZAKI SZERKESZTÉS, TERVEZÉS & LAYOUT: KARSAI KRISZTINA, SZARVAS KATA

BORÍTÓTERV: SZARVAS KATA

LEKTOR: NÉMETH ZSOLT

A kutatást az EFOP-3.6.1-16-2016-00008 azonosítójú, EU társfinanszírozású projekt támogatta.

Köszönetnyilvánítás

Jelen tanulmánykötet „A legújabb designer drogok analitikai kémiai, biokémiai, társadalmi és jogi kérdéseinek kutatása” c. EFOP-3.6.1-16-2016-00008 azonosítószámú projekt keretében készült írásokat tartalmazza. A kutatásban az SZTE Állam- és Jogtudományi Karának bűnügyi modulós hallgatói, Botos Mihály, Csordás Balázs és Zolnay Zsolt vettek részt Prof. Dr. Karsai Krisztina egyetemi tanár vezetésével. A Bűnügyi Tudományok Intézetének más munkatársai, így Dr. Urbán Zoltán rendőrtábornok, címzetes egyetemi docens (Jász-Nagykun Szolnok megye rendőrfőkapitánya) segítette a kutatást szakmai észrevételekkel, illetve Dr. Németh Zsolt címzetes egyetemi tanár a jelen kötet lektorálásával. Dr. Harangozó Attila bíró címzetes egyetemi docensünk (korábban a Szegedi Ítéltábla elnöke, jelenleg az Országos Bírósági Hivatal elnökhelyettese) lehetővé tette a hatékony aktakutatást, Prof. Dr. Kereszty Éva pedig az igazságügyi vegyész- és orvosszakértői tevékenység pontosabb megértéséhez segítette hozzá a hallgatói teamet.

TANULMÁNYOK

Designer drogok – ugrás az ismeretlenbe - A jogi paradigmaváltás szükségessége és lehetőségei (Karsai Krisztina).....	6
Designer drogok szabályozásának feltérképezése (Botos Mihály Bálint)	13
Az új szintetikus kábítószeres jogi szabályozórendszere (Zolnay Zsolt)	25
Az új pszichoaktív anyaggal visszaélés megjelenése a büntetőeljárásokban – joggyakorlat elemzés (Csordás Balázs)	32
Designer drogok és a paradigmaváltás – Útkeresés (Csordás Balázs)	44
Dignitas hominis – Az emberi méltóság a kábítószer fogyasztás tükrében (Zolnay Zsolt)	54

RECENZÍÓK

Újragondolt szerhasználat: mit mutat a tudomány és mit tehetünk mi

RECENZÍÓ WILLIAM R. MILLER ÉS KATHLEEN M. CARROLL (SZERK.): RETHINKING SUBSTANCE ABUSE: WHAT THE SCIENCE SHOWS, AND WHAT WE SHOULD DO ABOUT IT C. MUNKÁRÓL (GUILFORD PRESS; 2010) (Csordás Balázs)	64
--	----

Szintetikus pánik – a designer drogok szimbolikus politikája

RECENZÍÓ A PHILIP JENKINS: SYNTHETIC PANICS: THE SYMBOLIC POLITICS OF DESIGNER DRUGS C. MUNKÁRÓL (NYU PRESS; 1999) (Zolnay Zsolt).....	78
--	----

Designer drogok – ugrás az ismeretlenbe

A JOGI PARADIGMAVÁLTÁS SZÜKSÉGESSÉGE ÉS LEHETŐSÉGEI

KARSAI KRISZTINA

I. BEVEZETÉS

A *bűnösségen alapuló felelősségi rendszerekben* (büntetőjog, szabálysértési jog) az elkövetőnél megtalált anyagokról először meg kell állapítani, hogy kábítószernek minősülnek-e, majd pedig a büntető- vagy szabálysértési eljárás során arról is meg kell győződni, hogy az elkövető tudta, hogy az általa birtokolt (stb) anyag kábítószer vagy esetleg más, jogi üldözésben részesülő anyag (prekurzor, pszichotróp anyag¹). A büntetőeljárás során az elkövető felelősségének megállapításához a szükséges tényeket kétséget kizáróan kell bizonyítani, ami főszabály szerint a hatóságok feladata – így az előző két tényezőt is a hatóságnak kell bizonyítania.

A modern kémia lehetővé teszi, hogy a büntetőjogi felelősség alapjául szolgáló tényállások (kábítószerrel visszaélés) fogalmi kritériumait megkerüljék a kábítószerrel előállítók, a lista-rendszerű szabályozás ugyanis szükségképpen nem fedi le a legújabb szereket, hiszen a listára kerülésnek – még a legrugalmasabb rendszerekben is – jelentős átfutási ideje van. Ezen idő alatt a legújabb kábítószerek formailag a „nem-tilalmazott” kategóriába tartozhatnak, így az azokat birtokló, azokkal visszaélést elkövető személyekkel szemben büntetőjogi / szabálysértési eszközökkel nem lehet fellépni.

Az új megközelítés alapját igazgatási / rendészeti filozófia képezi: meg kell óvni a társadalmat az ismeretlen összetételű (új) vegyi anyagokhoz való hozzáféréstől, mert ezek óriási kockázatot hordozhatnak az ismeretlenség és a visszaélésszerű felhasználás lehetősége miatt az emberi, növényi, állati egészségre, a környezetre nézve. Az új, ismeretlen vegyi anyagok – jellemzőikből fakadóan – nem rendelkeznek ismert alkalmazási kontextussal, tehát nem képezik részét a mindennapi életnek.

Amennyiben hatósági ellenőrzés során olyan anyag birtokban tartására derül fény, amely „ismeretlennek tűnik”, egyfelől szükség van arra, hogy megbizonyosodjunk arról is, hogy az anyag nem tartozik más védelmi rezsim hatálya alá (gyógyszer, prekursor, kábítószer,

---

¹ Az egyéb, jogi védelemben más formában vagy egyáltalán nem részesülő anyagoktól való elhatárolás is szükséges, így étrendkiegészítők, teljesítményfokozó szerek, gyógyszerek és gyógyhatású készítmények köre szükségképpen megjelenik ebben a vizsgálatban.

doppingszer, pszichotróp anyag), vagy arról, hogy nem „új” az anyag, s ekként van legitim, hatóságilag elfogadott alkalmazása. A jogi védelem vonatkozásában még az is kérdés lehet ilyenkor, hogy mennyiben tekinthető ártalmasnak vagy ártalmatlannak az anyag az emberi egészségre.

A szorgalmazott paradigmaváltás elemeként az ilyen anyagot (tipikusan legfrissebb „designer-pirulákat”) birtokban tartónak kell bizonyítania, hogy az anyag a jogszabályi engedélyezési eljárásoknak vagy épp a birtokban tartási szabályoknak, esetleg a forgalmazási szabályoknak (stb.) megfelel. Ha ezt nem tudja megtenni, erre az esetre jogszabályi vélelmet kell bevezetni, miszerint a kérdéses anyag kockázatosnak minősül. A kockázatos anyagokat pedig le lehet foglalni és meg lehet semmisíteni a hatósági eljárás keretében. Felmerülhet annak szükségessége, hogy megállapítsák a vegyi összetételt, különösen a megsemmisítési mód helyes megválasztása érdekében, e szükségesség további vizsgálatot igényel.

Megfontolható lehet az ilyen típusú magatartások esetére vegyi biztonság / kémiai biztonsági bírság bevezetése, ami hasonló természetű lenne, mint a jelenlegi „kémiai terhelési bírság” (vö. 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról).

Elvárható ugyanis, hogy aki ismeretlen, új vegyi anyaggal kerül kapcsolatba, azt más számára ne tegye elérhetővé, hiszen nem tudhatja, hogy milyen kárt okoz vele. Az ismert vegyi anyagokkal legálisan foglalkozók számára viszont evidencia, hogy csak a jogszabályi engedélyek és tanúsítványok birtokában tarthatják, forgalmazhatják az adott vegyi anyagot, így őket nem érintené hátrányosan a rendészeti fellépés kiegészítése.

Az egészségügyi igazgatási szerv és a közrendészeti hatóság (rendőrség) együttes ellenőrzéseket is folytathatna közterületeken, s így például a legújabb designer-pirulákat birtokló (és terjesztő) személyekkel szemben igazgatási eszközökkel el lehetne jární, s a legfontosabb célkitűzés, miszerint az új drogok tűnjenek el a fogyasztók elől, jobban realizálódhatna.

Bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén (listázott kábítószer, pszichotróp anyag, új pszichoaktív anyag, prekursor, teljesítménycsökkentő szer) az érintett személlyel szemben büntetőeljárás megindítása is szóba kerülhet, ez azonban nem lenne szükségképpen következmény.

RITTER ILDIKÓ leírja, hogy valójában „az új típusú pszichoaktív anyagokkal kapcsolatos kontrollnak két „hívószava” vagy indikátora van, amelyek alapján napjainkban az ellenőrzés, illetve szabályozás módja vagy annak elvetése meghatározható: a hozzáférhetőség és a kockázat. Míg korábban a szerek farmakológiai jellemzői bírtak jelentős befolyással azok jogi státuszának meghatározásában, napjainkban az adott anyag piaci pozíciója vált fontos tényezővé. Az új típusú pszichoaktív anyagok története (...) úgy is értelmezhető, mint a drogok egy csoportjának az Egyesült Nemzetek Szervezete kábítószerekről szóló 1961. évi egységes egyezményének jegyzékeiben, és a pszichotróp anyagokról szóló 1971. évi egyezményének jegyzékeiben nem szereplő narkotikumok vagy pszichotróp anyagok ellenőrzésére (drogpolitika) és szabályozására (jogszabályok és közösségi határozatok) tett társadalompolitikai válaszok története.”²

² Ritter Ildikó: Új típusú pszichoaktív anyagok és büntetőeljárás. Kriminológiai Tanulmányok 53. Budapest, 2016, 98-118.p.

II. A PARADIGMAVÁLTÁS INDOKAI ÉS LEHETŐSÉGEI – EGY VIZSGÁLAT KÉRDÉSEI

A paradigmaváltás a – magyar nevezéktan szerinti – új, pszichoaktív anyagokkal elleni küzdelemben szükséges és időszerű.³ Ennek indokai igen széleskörűek, amelyekkel kapcsolatosan az alábbiakban összefoglaltam az indokokat. Elvégeztem továbbá ezen indokok jogi szempontú bázisvizsgálatát és megfogalmazom a kérdéskörhöz tartozó és teljességre törekvő jogi kutatási kérdéseket.

1. ELLENŐRZÉSI RENDSZER TARTHATATLANSÁGA

A listákon szereplő, ekként ellenőrzött anyagok esetében fontos fázis a listára kerülés, amely a törvényességi és jogbiztonsági szempontokat kielégíti (különösen hatósági és büntetőjogi következmények esetén), az ellenőrzés révén ismerjük meg az anyagok összetételét és ekként megalapozottan lehet dönteni az ellenőrzés alá vonásukról. Hátránya, hogy igen lassú és költséges.

A designer drogok esetében is lefolytatható ez a vizsgálat, azonban sokszor sokkal kevesebb adatot sikerül ekként rögzíteni a szerről, mint a „hagyományos” esetekben, így kérdés lehet, hogy az adatmennyiség elegendő-e az ellenőrzés alá vonáshoz. Másfelől ezen kémiai piacnak igen intenzív a dinamikája, ami azt jelenti, hogy rövid idő alatt nagyon sokfajta, eltérő szer kerül az ellenőrzési szükségesség hatókörébe. A vizsgálatokat le lehet folytatni, azonban a folyamat végére hiába kerül ellenőrzés alá az anyag, *már senki nem árulja és nem is fogyasztja*. Az ellenőrzés lefolytatása szükségtelen erőforráspazarlás lesz.

Meg kell találni tehát azt a szabályozási modellt, amely bizonyos új anyagok esetében nem az ellenőrzés jelenlegi modelljét követi. Ha elegendő ok szól mellette és törvényesen meg lehet valósítani, lehet eltérő modellt követni ilyen anyagok esetén.

2. NEM ISMERT HATÁSMECHANIZMUSOK ÉS EGÉSZSÉGÜGYI KOCKÁZATOK

A designer drogok különböznek a „hagyományos” kábítószerektől abban, hogy egy-egy anyag legfeljebb hetekig, hónapokig van változtatás nélkül a piacon (ez megállapítható a rendőrségi lefoglalások, drogfogyasztó szubkultúra közösségi kommunikációs csatornái alapján), az emberi szervezetre gyakorolt hatásáról tudományosan megalapozott, bizonyítékon alapuló ismereteket nem lehet szerezni. Ez azt is jelenti, hogy e szerek fogyasztása nagy egészségügyi kockázatot jelent a fogyasztó számára. Kérdés az, hogy ezt a kockázatvállalást bármilyen jellegű tiltással és korlátozással az állam elveheti-e az egyéntől. Mennyiben lehet beavatkozó az állam a kockázatos egyéni cselekmények esetén? A modern jogállamban önmagában a *kockázatvállaló egyéni magatartás* korlátozása csak annyiban lehetséges, amennyiben ezt az alkotmányos alapjogok engedik. Ekként meg kell vizsgálni *az emberi méltóság és szabadság határait*, különösen önrendelkezési jog, a személyiség szabad kibontásához való jog, az önsértés „jogának”

³ Szendrei Kálmán – Domonkos Veronika – Hunyadi Attila: Új pszichoaktív szerek Európában – a dizajner drogok. Gyógyszerészet 2012/6. sz. 357-364.p. és 2012/7. sz. 1-9.p.

kérdéseit. Ehhez az uralkodó alkotmányjogi nézetek mellett az alkotmány emberképe (mennyire felelős a polgár) is vizsgálándó.

E vizsgálati kört teljessé téve tehát azt kell konkrét vizsgálat tárgyává tenni, hogy az állam mire köteles és mire jogosult az egyén kockázatos magatartásával összefüggésben intézményvédelmi feladatai körében: a másokat közvetve vagy közvetlenül veszélyeztető, akár önsértő cselekményeket megtilthatja (például sportrepülés vagy veszélyes eb tartása). A másokat nem veszélyeztető önsértő cselekmények esetében (ilyen egyébként a fogyasztás is) a szociális ellátórendszer ma is viseli az egyéni életvezetés és életmód egészségügyi következményeinek terhét (pl. helytelen táplálkozás, veszélyes hobbik következtében kialakult gyógykezelési szükséglet), azaz azt a határt kell megtalálni, amelyen túl már az állam nem köteles ezt eltűmi, azaz bevezethet olyan intézkedéseket, amelynek következtében az önsértő cselekmények megvalósítása is korlátokba ütközhet. A finomított kristálycukrot egy ideig alighanem nem fogják kivonni a forgalomból, és az állam sem akként avatkozik be, hogy nem lehet az egészségbiztosítás terhére igénybe venni az elhízás miatt kialakuló járulékos betegségeket, hanem az alternatív édesítést támogatja, az iskolai érzéztetésből kivezeti stb.

A designer drogok fogyasztását sem lehet megtiltani (inkább hátrányos lenne), de a kínálat csökkentését el lehet érni megfelelő eszközökkel.

Fontos leszögezni, ez az érv nem tekinthető az ártalomcsökkentési filozófia részének. Az ártalomcsökkentés legtágabb értelemben egy szemléletmód, egy eszme, amely csupán bizonyos, „átlagosnál” veszélyesebb vagy kockázatosabb emberi magatartások többletkockázatának, illetve többletveszélyeinek a lehető legminimálisabb szintre való minimalizálását mondja ki. Nem szorul különösebb vizsgálatra, hogy nő a kedv a rizikóval járó tevékenységekhez: például az olyan sportokhoz is, amelyek „a különféle testi szenzációk, a siklás, a sebesség, a lebegés mámorának keresése révén a tényleges vagy fantáziált kockázatvállalás illúzióját vagy valóságát adják”.⁴ A kockázatos magatartást vállaló személyt a kockázat vállalásának ténye miatt még nem feltétlenül kell elítélnünk, hanem éppen ellenkezőleg: „a kockázat vállalóját megpróbáljuk hozzásegíteni a kockázat kézbentartásához, hogy ne hagyatkozzon a pusztá véletlenre.”⁵ Mindezek alapján az ártalomcsökkentés mint ideológia, azt az ésszerű követelményt támasztja, hogy ha valaki saját magára nézve veszélyes tevékenységbe kezd, mindezt úgy tegye, hogy abból még esetlegesen is a lehető legkisebb kára származzon. Ártalomcsökkentő így tehát például a gumióvszer, a fogamzásgátló tabletta, a biztonsági öv, az ABS, de a csökkentett nikotin- és kátránytartalmú ún. light cigaretta is. A designer drogok nagyon sajátos vonása, hogy nem ismerjük az ártalmakat és azokat – jelenleg ismert eszközeinkkel – nem is lehet sem egyedi, sem tömeges esetben prognosztizálni.

Azaz, ha eljutunk az előző pont alapján arra az álláspontra, hogy az állam ne engedje az ismeretlen kemikáliák fogyasztását, akkor ehhez ártalomcsökkentés nem tud kapcsolódni.

⁴ Valleur, M.: Kockázatvállaló viselkedés és szenvedélybetegség. Világosság. 1994. 7. 68.p.

⁵ Valleur i.m. 71.p.

3. ISMERETLEN VEGYI ANYAG

Ahogy az összefoglalóban is szerepelt, van helye az *analógiának*.

Ennek alátámasztására a kémiai biztonsággal kapcsolatos állami szerepvállalás indokait, alkotmányos kereteit és működőképességét kell megvizsgálni és meghatározni azokat a támpontokat, amelyek az analóg szabályozáshoz szükségesek.

4. KÉMIAI INNOVÁCIÓ (MOLEKULATERVEZÉS) SZABADSÁGA ÉS SZABAD GYAKORLÁSA

Az ismeretlen vegyi anyag felbukkanását követően (hatósági lefoglalás) kiderülhet az is, hogy az anyag – bár ismeretlen a hatóságok előtt – valamely újonnan szabadalmazott molekulát vagy vegyületet tartalmaz, vagy esetleg eddig titokban tartott, de üzleti titokkal védett új kémiai anyagról van szó. Azaz felmerülhet annak szükségessége, hogy a kémiai szabadalmak (kémiai anyagok adatbázisa, Chemical Abstracts Service) és a tudományos közlemények vonzaskörzetében is folytassanak vizsgálatot az ilyen anyagok eljárásból való kizárása érdekében. A jogtulajdonos számára – alighanem – kulcskérdés, hogy a vélelmezhetően illegálisan megszerzett/előállított új vegyi anyag további penetrációt ne szerezzen a piacon (az illegálison sem), ezzel érdeke a bűnügyi/rendészeti megközelítéssel egybecseng, amennyiben egyébként az anyag alkalmas pszichoaktív hatás kiváltására.

5. KRIMINALIZÁLÁS HELYETT IGAZGATÁSI HATÓSÁGI VÁLASZOK

Amennyiben az ilyen anyagot valakinek a birtokában megtalálják a hatóságok, nem büntetőeljárási keretrendszerben gondoskodnak az anyag lefoglalásáról és megsemmisítéséről, hanem *igazgatási eljárásban*. Ehhez a következő kérdéseket kell megvizsgálni és a megoldást jogszabályi környezetbe illeszteni:

- o miként lehet megállapítani / miként kerül megállapításra, hogy az anyag ismeretlen? (engedély, számla, egyéb dokumentáció, ami az „ismertségét” alátámasztja)
- o miként győződik meg a hatóság arról, hogy az anyag nem szerepel a hagyományos ellenőrzési listákon (tehát nem kábítószer, nem pszichotróp anyag, nem új pszichoaktív anyag, nem kábítószer-prekurzor)?
- o miként győződik meg a hatóság arról, hogy az anyag nem teljesítményfokozó szer, nem gyógyszer-hatóanyag stb.? Itt a kérdések mind ténybeli, mind processzuális, mind pedig alapvető szempontú válaszokat egyaránt követelnek.
  - o ténybeli: bizonyosság foka, elegendő adat mennyisége, megbízható információ kérdése stb.
  - o processzuális: a hatóság tagja mit tehet és mit nem tehet; lehet-e kényszerintézkedést fogantatni együtt nem működés esetén stb.
  - o alapvető: bizonyításra kötelezés megalapozása, kötelezhető-e arra, hogy eltérje ruházata, lakása, járműve átkutatását stb.

A hatóság elkobzási joga és megsemmisítési kötelezettsége törvényi szabályozást igényel arra az esetre, ha megállapítást nyer, hogy ismeretlen kémiai anyagról van szó.

6. EGYSÉGES NEMZETKÖZI SZABÁLYOZÁS KIALAKÍTÁSA

Amennyiben van hézagmentes, bizonyítékokon alapuló és az jogállami alkotmányos védelemnek megfelelő modell, annak bevezetéséért szakértői mozgalmat lehet indítani, illetve a jogalkotási lépések érdekében szakmai egyeztetéseket lehet folytatni – lobbizni kell. Ha a magyar kormány bevezeti, és sikeresnek tekinthető, akkor lehet helye nemzetközi szintű lobbitevékenységnek.

Ehhez szükséges a „sikeresség” mérőeszközeit is definiálni, amit értelemszerűen a módosítással elérendő célok megfelelő indikátorokká való transzformálásával lehet kidolgozni.

7. ABÜNÖZŐI TEVÉKENYSÉG ÁLLAMI ELŐSEGÍTÉSE

Ez a tétel markánsan megjelenhet a paradigmaváltás melletti érvrendszerben, hogy az előállítók tényleges szabadsága számukra üzleti, piaci előnyöket biztosít, ezt a jelenlegi kontrollmechanizmusok csak erősítik. Konferencián meghallgathattam, hogy például Törökországban az ilyen – listán nem szereplő – anyagokat nem adják vissza annak, akitől lefoglalták, azonban értelemszerűen jogszabályi felhatalmazás nélkül ez Magyarországon nem elképzelhető. Ilyen esetben pedig nyilvánvaló, hogy a hatóságtól visszakapott anyag lényegében „tisztára is lett mosva”.

8. AJELENLEGI MAGYAR HATÓSÁGI GYAKORLAT ELÉGTELENSÉGE

Ritter Ildikó 2015-ös kutatása a magyar hatóságok új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos bűnmegelőzési és bűnfelderítési tevékenységét is vizsgálta. „Az ilyen ügyekben az intézményrendszer strukturális és funkcionális sajátosságaiból adódó gyakorlat határozta és határozza meg az észlelés, felderítés jellemzőit, nem pedig az adott normasértésnek tartott magatartás és az ahhoz kapcsolódó piac sajátosságai. Ez azt is jelzi, hogy a rendőrség nem tekinti kiemelt figyelmet igénylő cselekménynek ezt a normasértést, így nem fordít az átlagosnál sem több anyagi, sem több technikai, sem több krimináltaktikai, kiváltképp pedig humán erőforrást ennek felderítésére és/vagy üldözésére. A vizsgálat eredményei azt jelzik, hogy a nyomozó hatóság és az igazságszolgáltatás rendszere általánosságban csak korlátozottan képes átlátni, nyomon követni, betartani és betartatni az új típusú pszichoaktív anyagokkal történő vétségi alakzatú kábítószer-bűncselekmények kapcsán a vonatkozó rendelkezéseket. Jelentősen sérül a jogbiztonság; joghatásosság tekintetében pedig az elmúlt tizenöt évben a kábítószer-bűnözés hazai kontrolljának érvényesülését és hatásait vizsgáló kutatások eredményei alapján kijelenthetem, hogy ennyire gyenge hatású, anomáliákkal terhes szabályozás ebben a bűncselekménykörben a kábítószerrel visszaélés bűncselekmények 1978. évi IV. törvénnyel bevezetett tényállása óta — még nem volt.”⁶

⁶ Ritter i.m. 112.p.

Ritter Ildikó véleményét jómagam is osztom, ő úgy gondolja, hogy a kábítószer-kontroll oldalán már megváltozott a paradigma, mivel „többé már nem a farmakológiai jellemzők és nem is a bűnözésre gyakorolt hatás vagy azzal történő kapcsolat szolgál elsődleges szempontként az újonnan piacra kerülő anyagok jogi státusának meghatározására. Még csak nem is a társadalmi nyomás vagy érzékenység, hanem a fenyegetettség, a félelem, a tehetetlenség érzésének egy olyan vetülete, amely gyors cselekvésre készíti a döntéshozókat. Nemcsak náluk, hanem az unió többi tagállamában is. A cselekvés kényszere és az újtól (legyen az új szubsztancia vagy új problémakezelési mód) való félelem pedig oda vezet, hogy ismételten bizalmat kapnak a jelen rosszul működő rendszerei, húzva egyet a kontraproduktív restriktív szabályozás nadrágszíján. Es mindezt úgy, hogy kétséget kizáróan egészségre ártalmas anyagnak még nem minősített, csak annak vélelmezett anyagokat minősítünk jogszabályi rendelkezések alapján bűncselekmény tárgyának. Hiába a generikus szabályozás, rövid idő elteltével kiderült, hogy nem sikerült sem visszaszorítani az új típusú pszichoaktív anyagokat és azok használatát, sem pedig korlátozni a kínálati piacot a hatályos kontrollmechanizmusokkal. Am a szerteágazó és bonyolult szabályozás tengernyi hibalehetőséget teremtett a végrehajtás, a jogalkalmazás intézményrendszere számára. Olyanokat, amelyek korábban nem jellemezték ezt a bűncselekménycsoportot. Ráadásul ezek nemcsak az új típusú pszichoaktív anyag kontrolljára, de a jogbiztonságra is erősen visszahatottak.”

Ritter Ildikó helyzetértékelése túlpontos, emiatt is lehet és szükséges megfontolni a további változások szükségességét, amelyekkel arra a felismerésre reagálunk, hogy az új pszichoaktív anyagokkal, a designer szerekkel szembeni állami fellépés új megoldásokat követel.